ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **S. P.**, zastoupena JUDr. Bc. Jakubem Šauerem, LL.M., advokátem se sídlem Moravská 854/2, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 4. 2022, č. j. 77 A 36/2020 - 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Bc. Jakuba Šauera, LL.M., advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 27. 2. 2020, č. j. MV-10946-4/SO-2020 (dále též „napadené rozhodnutí"), bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále též „správní orgán I. stupně"), ze dne 30. 9. 2019, č. j. OAM-16050-20/DP-2019. Prvoinstančním rozhodnutím byla podle § 42a odst. 1 písm. b) a § 46 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném pro rozhodné období (dále též „zákon o pobytu cizinců") zamítnuta žalobkynina žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu.

II.

[2] Rozhodnutí žalované napadla žalobkyně správní žalobou, kterou Krajský soud v Plzni (dále též „krajský soud“) shora označeným rozsudkem zamítl. Ztotožnil se s žalovanou a správním orgánem I. stupně, že byly splněny podmínky pro nevyhovění předmětné žádosti. Správní orgány na věc přiléhavě aplikovaly § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, resp. § 46 téhož zákona. Žalobkyně nepředložila žádnou argumentaci, na základě které by bylo lze dovodit nezákonnost rozhodnutí správních orgánů. Plné znění rozsudku krajského soudu je přístupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti označenému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). V kasační stížnosti uvedla pouze námitky stran nepřiměřenosti dopadů napadených rozhodnutí do svého rodinného a soukromého života. Tyto dopady spatřovala v nutnosti vycestování z území České republiky, kde nyní žije její matka, nevlastní otec a její přítel (občan České republiky). Stěžovatelka taktéž poukazovala na to, že nemá v Rusku žádné zázemí. Námitku nepřiměřenosti stěžovatelka neuplatnila v předcházejícím řízení, neboť měla za to, že v případě zamítnutí žádosti by o pobytové oprávnění znovu požádala v Ruské federaci na české ambasádě. To je ovšem nyní vyloučeno usnesením vlády České republiky č. 254 ze dne 30. 3. 2022. Zcela výjimečně tak musí stěžovatelka namítnout nepřiměřenost dopadů rozhodnutí až nyní (tj. v řízení o kasační stížnosti), neboť o tomto zákazu vstupu občanů Ruské federace na území České republiky bylo rozhodnuto až po lhůtě, do kdy měly být uplatněny žalobní body. Stěžovatelce hrozí vydání výjezdního příkazu a nemůže požádat o mezinárodní ochranu. Aby tak byly dodrženy mezinárodní závazky a bylo dbáno na respektování čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31), je třeba, aby Nejvyšší správní soud napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil správním orgánům, které až teď mohou zohlednit nepřiměřenost dopadů zamítnutí žádosti do rodinného a soukromého života stěžovatelky. Dle stěžovatelky je pak nutno zohlednit i to, že rozhodnutí bude mít dopady do jejího práva na vzdělání, neboť stěžovatelka je studentkou střední školy v České republice (stěžovatelka ke kasační stížnosti přiložila kopii potvrzení o studiu na Akademii hotelnictví a cestovního ruchu). S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu, popř. i rozhodnutí žalované, a věc vrátil příslušnému orgánu k dalšímu řízení. Požádala i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na své rozhodnutí a rozsudek krajského soudu. Neshledala důvod k přiznání odkladného účinku.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že napadeným rozsudkem krajského soudu byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2020, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 30. 9. 2019, jímž byla podle § 51 odst. 3 správního řádu ve spojení s 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost stěžovatelky o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, neboť byla zjištěna skutečnost spočívající v nesplnění podmínky oprávnění k podání žádosti znemožňující žádosti vyhovět (výrok I) a dále byla žádost stěžovatelky podle § 46 odst. 3 s odkazem na § 46 odst. 1 zákona o pobytu cizinců zamítnuta, neboť stěžovatelka neplnila v době platnosti víza k pobytu nad 90 dnů na území účel, pro který jí bylo toto vízum uděleno (výrok II).

[8] Krajský soud dovodil, že správní orgány nepochybily, pokud na danou věc aplikovaly označené právní normy, resp. pokud shledaly, že nebyly splněny podmínky pro vyhovění předmětné žádosti. V řízení bylo prokázáno, že stěžovatelka disponovala vízem k pobytu nad 90 dní za účelem studia s platností od 29. 1. 2019 do 30. 6. 2019 (studium na Integrované střední škole živnostenské), přičemž toto studium stěžovatelka přerušila na období od 15. 2. 2019 do 31. 8. 2019. Dne 24. 6. 2019 pak stěžovatelka podala žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Podle § 46 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo povolení k dlouhodobému pobytu dále nevydá, pokud cizinec neplní na území účel, pro který mu bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů a pro který mu má být vydáno povolení k dlouhodobému pobytu, nebo pokud cizinec neplnil v době platnosti víza k pobytu nad 90 dnů na území účel, pro který mu bylo vízum uděleno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu.* Stěžovatelka přitom sama nečinila sporným, že měla v předmětném období studium přerušeno a v České republice nepobývala, ač tu měla studovat (a naplňovat tak účel, pro který jí bylo vízum uděleno). Jinými slovy, jestliže stěžovatelka přerušila studium na Integrované střední škole živnostenské a odcestovala do Ruské federace, neplnila účel, pro který jí bylo vízum nad 90 dní uděleno.

[9] Důvodnou neshledal krajský soud ani námitku, že správní orgány měly zohlednit, že stěžovatelka byla ke dni vydání prvoinstančního rozhodnutí nezaopatřeným dítětem. Podle § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území oprávněn podat *cizinec, který je nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem cizince s povoleným pobytem na území nebo takovým dítětem manžela cizince s povoleným pobytem na území.* Nelze vytýkat správním orgánům, že v řízení respektovaly znění zákona, podle kterého je nezbytné, aby cizinec splňoval citované podmínky v okamžiku podání žádosti. Ze zákona nevyplývá, že by případný nedostatek (co do naplnění podmínek) bylo možné zhojit později (v průběhu řízení). Pokud by zákonodárce něco takového zamýšlel, jistě by volil jinou textaci zákona o pobytu cizinců.

[10] K námitce, že „*správní orgány záměrně ignorovaly prokazatelné skutečnosti a účelově vyhodnocovaly fakta v neprospěch žalobkyně*“, pak krajský soud připomněl kategorický požadavek na konkretizaci žalobního bodu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58. Účastníci řízení by měli svá podání náležitě konkretizovat. Námitka, má-li být kvalifikovaná, by měla být konkrétní, protože na obecnou námitku těžko žádat jinou odpověď, než opět relativně obecnou. Stěžovatelka v souzené věci ovšem nesdělila, co bylo v jejím případě správními orgány záměrně ignorováno, či co bylo účelně vyhodnoceno v její neprospěch. Soud neshledal nic z toho, co bylo stěžovatelkou správním orgánům vytýkáno, důvodným. V postupu správních orgánů pak nebylo možno shledat ani účelovost, ani ignorování skutečností hovořících ve prospěch stěžovatelky. Správní orgány postupovaly nestranně a objektivně.

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka v kasační stížnosti proti uvedeným závěrům krajského soudu nebrojí. Nikterak nezpochybňuje argumentaci správních orgánů a krajského soudu stran splnění podmínek pro nevyhovění její žádosti. Svou kasační argumentaci zaměřuje na to, že správní orgány ani krajský soud nezkoumaly dopady předmětných rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života.

[12] K tomu je však nutno předně akcentovat, že stěžovatelka v řízení před správními orgány ani v řízení před krajským soudem žádná tvrzení o zásahu do soukromého a rodinného života neuvedla (odvolání podala dokonce blanketní a nedoplnila ho ani na výzvu správního orgánu). Tvrzení o zásahu do soukromého a rodinného života pak stěžovatelka neuplatnila ani v žalobě.

[13] Zásah do soukromého a rodinného života nezačala stěžovatelka tvrdit ani poté, co vláda ČR vydala usnesení č. 254 ze dne 30. 3. 2022 (76/2022 Sb.), kterým v souvislosti s vojenskou agresí Ruské federace na území Ukrajiny nařídila s účinností ode dne 1. dubna 2022 po dobu trvání nouzového stavu: 1. zastavit přijímání žádostí o vízum a povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu na zastupitelských úřadech České republiky podávaných státními příslušníky Ruské federace a Běloruské republiky, 2. zastavit přijímání žádostí o vízum a povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu na zastupitelských úřadech České republiky podávaných cizinci uvedenými v § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace; 3. zastavit přijímání žádostí o vízum a povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu na zastupitelských úřadech České republiky podávaných cizinci, kterým byla udělena dočasná ochrana podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, anebo jim byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě Evropské unie v návaznosti na rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana; 4. zastavit řízení o žádostech o vízum a povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podaných státními příslušníky Ruské federace a Běloruské republiky na zastupitelských úřadech České republiky.

[14] O uvedené usnesení vlády začala stěžovatelka nepřiměřenost zásahu do svého soukromého a rodinného života opírat až v kasační stížnosti. V řízení o žalobě takovou argumentaci nevznesla, a to ačkoliv předmětné usnesení vlády bylo vydáno v březnu letošního roku, tj. před více jak pěti měsíci. V této době přitom řízení před krajským soudem ještě běželo. Skončeno bylo až vydáním napadeného rozsudku dne 25. 4. 2022. Stěžovatelce tedy nic nebránilo na uvedené usnesení poukázat již v řízení před krajským soudem. To však neučinila.

[15] Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle § 71 odst. 2 *in fine* s. ř. s. lze žalobu rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Podle § 109 odst. 5 s. ř. s. pak Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí.

[16] Judikatura sice připouští možnost prolomení označených ustanovení, k tomu lze však přistoupit pouze ve výjimečných případech, které nastaly povětšinou bez zavinění účastníka řízení. Jednou ze základních zásad ve správním soudnictví je zásada vázanosti skutkovým a právním stavem k době vydání napadeného rozhodnutí, která je zakotvena právě v § 75 odst. 1 s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení vychází soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Ačkoliv je tato zásada jednou ze základních zásad soudního rozhodování, není absolutní. Ústavní soud dovodil možnost přihlížet ke skutkovým či právním novotám ve výjimečných případech, kdy by s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu nebylo možné důslednou aplikaci § 75 odst. 1 s. ř. s. z ústavně právního hlediska akceptovat (srov. např. nález ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03). Soud např. nemůže vycházet z právního stavu, který tu byl v době vydání přezkoumávaného rozhodnutí, jestliže tato úprava byla v mezidobí zrušena Ústavním soudem pro protiústavnost (srov. kupř. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 A 48/2002 - 98, č. 1041/2007 Sb. NSS). Ke skutkovým či právním „novotám“ zdejší soud přihlédl i v několika dalších situacích. Vždy však důkladně zkoumal, zda byly v projednávané věci dány závažné důvody pro prolomení zásady obsažené v § 75 odst. 1 s. ř. s. Aplikace uvedeného pravidla musí dle judikatury Nejvyššího správního soudu ustoupit například v situaci, kdy je to třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky, s ohledem na požadavky práva Evropské unie (srov. např. usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, body 21-23, či rozsudky téhož soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019 - 48, a ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019 - 50), resp. v situaci, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem v řízení před správním soudem mělo přímo za následek dotčení základního práva (blíže srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č. j. 3 Azs 198/2014 - 24, ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 163/2015 - 28, body 9 a 10, či ze dne 3. 9. 2015, č. j. 7 Azs 193/2015 - 28).

[17] Optikou uvedeného nahlížel kasační soud na stěžovatelkou tvrzené důvody a neshledal důvod k prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s., resp. § 109 odst. 5 téhož zákona.

[18] Jak již bylo výše uvedeno, řízení o žádosti stěžovatelky bylo před správními orgány zahájeno v roce 2019. Po celou dobu tohoto řízení stěžovatelka relevantně neargumentovala zásahem do soukromého a rodinného života. Takové námitky neuplatnila ani v žalobě, a to dokonce ani poté, co vláda ČR vydala výše odkazované usnesení, o které nyní primárně stěžovatelka zásah do svého soukromého a rodinného života opírá. Stěžovatelka začala zásahem do soukromého a rodinného života argumentovat poprvé až v kasační stížnosti. Soud dále zdůrazňuje, že stěžovatelčina základní premisa (že po vydání daného usnesení vlády nebude moci úspěšně požádat o nové pobytové oprávnění) se míjí s předmětem nynější věci (týkající se toho, zda bylo namístě zamítnout stěžovatelčinu žádost o dlouhodobý pobyt, či nikoliv). Předmětem současného řízení je posouzení (ne)zákonnosti rozhodnutí žalované týkajícího se toho, zda stěžovatelka v rozhodné době splňovala podmínky udělení dlouhodobého pobytu, či nikoliv. Odpověď na tuto otázku (tj. posouzení tehdejšího ne/splnění podmínek ze strany stěžovatelky) nemůže být *de facto* odvislá od osudu posouzení případné nové stěžovatelčiny žádosti v budoucnu.

[19] Pro nynější věc proto není podstatné, zda odkazované usnesení vlády (k němu viz například usnesení zdejšího soudu ze dne 30. 6. 2022, č. j. 2 Azs 79/2022 - 44) znemožňuje úspěšně požádat o nové pobytové oprávnění, či nikoliv. Skutečnost, zda tomu tak bude, může být případně předmětem dalších řízení. To, že stěžovatelce možná nebude v budoucnu uděleno pobytové oprávnění, pak nelze pro účely nynějšího řízení považovat ani za nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. To platí tím spíše, když tento soukromý a rodinný život byl rozvíjen a prohlubován v době, kdy účastník řízení musel tušit, že jeho pobyt je nejistý (srov. judikaturu Evropského soudu pro lidská práva – např. rozsudek ze dne 26. 1. 1999, ve věci *Jerry Olajide Sarumi proti Spojenému království*, stížnost č. 43279/98, rozsudek ze dne 22. 5. 1999, ve věci *Andrey Sheabashov proti Lotyšsku*, stížnost č. 50065/99, ze dne 24. 11. 1998, ve věci *Mitchell proti Spojenému království*, stížnost č. 40447/98, ze dne 22. 6. 1999, ve věci *Ajayi a další proti Spojenému království*, stížnost č. 27663/95, nebo ze dne 31. 1. 2006, ve věci *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99).

[20] Uvedené závěry přebírá i judikatura Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ve věcech sp. zn. 8 Azs 60/2014, sp. zn. 4 Azs 151/2015, sp. zn. 6 Azs 144/2015, sp. zn. 1 Azs 373/2018, sp. zn. 2 Azs 93/2019). Z ní současně vyplývá, že krátkodobý partnerský vztah, popř. vztahy mezi dospělými subjekty nelze považovat bez dalšího za důvod zakládající nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Takový zásah nelze spatřovat ani v (nekonkretizovaném) vztahu k nevlastnímu otci. Stěžovatelka přitom nekonkretizovala ani vztah ke své matce, která je občanskou Ruské federace. V případě zásahu do vztahů mezi dospělým dítětem a jeho rodiči je přitom třeba tvrdit a prokázat konkrétní skutečnosti svědčící o prvcích závislosti mezi těmito osobami, resp. o tom, že závislost dítěte na rodiči navzdory nabytí zletilosti přetrvává. Aby i vztah mezi rodičem a dospělým dítětem dosahoval takové úrovně, aby zakládal překážku navrácení cizince do země původu, musely by v dané věci být dány naprosto mimořádné okolnosti – např. existence závažné nemoci a hrozba jejího zhoršení (viz např. rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 23. 2. 2022, 6 Azs 108/2021 - 34, ze dne 28. 4. 2021, č. j. 4 Azs 401/2020 - 28, či rozsudek Soudního dvora EU ze dne 30. 9. 2020, ve věci C-402/19 *LM proti Centre public d´action sociale Seraing*). Vedle situací, kdy je třeba chránit právo na život a zdraví člověka

(čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), se další výjimečné případy nepřiměřených zásahů do rodinného života cizince rekrutují zejména z kauz spadajících pod čl. 3 Úmluvy o právech dítěte (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 Azs 414/2020 - 41). O takovou situaci se však v dané věci rovněž nejedná. Stěžovatelka není nezletilým dítětem. Rovněž netvrdí, že by byla matkou nezletilého dítěte.

[21] Skutečnosti prolamující § 75 odst. 1 s. ř. s., resp. § 109 odst. 5 téhož zákona nevyplývají ani z dalších tvrzení uvedených v kasační stížnosti, resp. v jejích přílohách (čestná prohlášení). Je to přitom cizinec, který má úplně a věrohodně tvrdit zásah do soukromého a rodinného života (vedle výše uvedené judikatury srov. i rozsudky zdejšího soudu ze dne 10. 5. 2021, č. j. 5 Azs 393/2018 - 36, ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020 - 27, ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019 - 32, a v nich citovanou judikaturu). V tomto ohledu nelze přehlédnout neúplnost některých tvrzení a jejich částečné rozpory. Pokud např. stěžovatelka tvrdí, že v Ruské federaci nemá žádné zázemí, není soudu zřejmé, kde a u koho pobývala po dobu přerušení studia, resp. předtím, než v roce 2019 přicestovala do České republiky. Ze spisu přitom vyplývá, že její matka (již před příchodem stěžovatelky do České republiky) dlouhodobě pobývala na území České republiky. Nepřiměřený zásah nelze dovodit ani z následků spojených s vycestováním a s ukončením studia. K těm dojde z důvodu nesplnění zákonných podmínek samotnou stěžovatelkou. Přehlédnout nelze ani skutečnosti související s jejím dřívějším studiem. V tomto ohledu soud zdůrazňuje, že stěžovatelka studuje v České republice již několikátou střední školu, žádnou zatím neukončila. Ze spisu dále vyplývá, že v rámci dřívějších studií měla značné absence, neosvojila si český jazyk, přičemž z hlediska celkového kontextu nelze přehlédnout ani to, že fyzicky napadla jednu ze spolužaček – viz str. 4 rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 30. 9. 2019, č. j. OAM-16050-20/DP-2019. Uvedené skutečnosti stěžovatelka v řízení o žalobě nezpochybnila.

[22] Případ stěžovatelky přitom nelze podřadit ani pod jiné judikaturou dovozené situace nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019 - 38, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019 - 39, a v nich citovanou judikaturu). Ani z rozsudku Nejvyššího správního soudu akcentovaného v kasační stížnosti stěžovatelkou (rozsudek ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31) nelze nalézt oporu pro jí tvrzenou nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života. Z tohoto rozsudku vyplývá, že invaze Ruska na Ukrajinu a z toho plynoucí důsledky nejsou automaticky důvodem pro prolomení § 75 a § 109 odst. 5 s. ř. s. I v tomto ohledu je třeba zkoumat konkrétní okolnosti věci a na základě nich posuzovat, zda jsou dány výjimečné důvody k prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. ve smyslu výše uvedené judikatury. „*Základním pravidlem rozhodování správních soudů je přezkum rozhodnutí správního orgánu na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Citované pravidlo odráží přezkumný charakter správního soudnictví. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.) správní soudy posuzují to, zda správní orgán na základě skutečností, v té době existujících a řádně a v potřebném rozsahu zjištěných, a na základě právního stavu platného v době jeho rozhodování rozhodl po právu. Rozhodování soudu není dalším stupněm správního řízení. Z tohoto obecného pravidla však existují výjimky, vyžadované ústavním pořádkem, mezinárodním právem či právem EU, a to i v situaci pozdějších změn skutkového*

stavu. K prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. však soudy přistupují s obezřetností (srov. k tomu obecně rozsudek ze dne 9. 9. 2020, čj. 6 Afs 176/2019 - 31, body 20 až 24). Jedna z těchto výjimek plyne z práva EU, konkrétně ze směrnice 2013/32/EU (tzv. procedurální směrnice). Podle čl. 43 odst. 3 směrnice platí, že členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Tento požadavek práva EU je tedy přímo použitelný na řízení před krajským soudem, nestanoví však povinnost zajistit stejný procesní komfort též pro řízení před NSS [srov. k tomu např. rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015 - 32, body 22 až 24, nález ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16 (N 66/81 SbNU 153), body 24 až 35, případně rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2021, čj. 1 Azs 292/2021 - 51, body 28 až 30]."

[23] S ohledem na konkrétní okolnosti nyní projednávané věci tak Nejvyšší správní soud uzavírá, že na podkladě tvrzení stěžovatelky neshledal důvod k výjimečnému prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s., resp. § 109 odst. 5 s. ř. s. Byla to stěžovatelka, která vlastním zaviněním nevznesla argumentaci o zásahu do soukromého a rodinného života v řízení před krajským soudem, ale až v řízení o kasační stížnosti, přičemž v něm uplatnila pouze (poměrně) obecná tvrzení, která nadto podle judikatury Nejvyššího správního soudu nezakládají nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. V této souvislosti lze doplnit, že subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území ČR neexistuje (srov. nález Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 26/07, a dále usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 219/04, a ze dne 4. 5. 2006, sp. zn. II. ÚS 59/06).

[24] Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve věci pak soud rozhodl dle § 109 odst. 2 s. ř. s. bez jednání. Nejvyšší správní soud dodává, že samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a dalších procesních úkonech.

[25] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[26] Protože Nejvyšší správní soud nerozhodl o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, rozhodl podle § 10 odst. 1 věta prvá zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč stěžovatelce, a to k rukám jejího zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2022

pokračování

Tomáš Foltas
předseda senátu